

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

28 juni 2005

VERZOEKSCRIFT

**over het Vlaams beleid inzake overheidssubsidies
aan sportverenigingen en sportbeoefenaars**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door de heren Steven Vanackere en Erik Arckens**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche.

Vaste leden:

de heren Erik Arckens, Johan Deckmyn, Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Jurgen Verstrepen;

de heren Carl Decaluwe, Stefaan De Clerck, Steven Vanackere, Johan Verstreken;

de heer Jean-Marie Dedecker, mevrouw Margriet Hermans, de heer Herman Schueremans;

de heren Bart Caron, Dany Vandenbossche, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh.

Plaatsvervangers:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts, Freddy Van Gaever, Rob Verreycken, Frans Wymeersch;

de dames Vera Jans, Sabine Poleyn, Tinne Rombouts, de heer Johan Sauwens;

mevrouw Patricia Ceysens, de heren Marnic De Meulemeester, Sven Gatz;

de heren Chokri Mahassine, Jan Roegiers, André Van Nieuwkerke.

Toegevoegde leden:

de heer Jos Stassen;

de heer Kris Van Dijck.

INHOUD

	Blz.
1. Procedure.....	4
2. Bespreking van het verzoekschrift.....	4
3. Conclusie	4
Bijlage: Vragen om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten, de heer Johan Deckmyn en mevrouw Els De Wachter over de overheidssubsidies aan voetbalclubs (<i>Hand. Vl. Parl.</i> 2004-05, nr. C141, p. 17)	5

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media behandelde op 23 juni 2005 het verzoekschrift van de heer André-Emile Bogaert over het Vlaams beleid inzake overheidssubsidies aan sportverenigingen en sportbeoefenaars.

1. Procedure

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media neemt kennis van het verzoekschrift dat op 23 februari 2005 door de heer André-Emile Bogaert werd ingediend, en door de voorzitter van het parlement als ontvankelijk verzoekschrift aan de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media werd toegewezen.

Na onderzoek door de commissieleden werd het verzoekschrift voor bespreking in de commissie geagendeerd op 23 juni 2005.

2. Bespreking van het verzoekschrift

Enkele commissieleden wijzen erop dat de problematiek die in het verzoekschrift wordt geschetst, reeds op 10 maart 2005 in de commissie aan bod kwam naar aanleiding van de gekoppelde vragen om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten, de heer Johan Deckmyn en mevrouw Els De Wachter over de overheidssubsidies aan voetbalclubs (*Hand. VI. Parl. 2004-05, nr. C141, p. 17, zie bijlage*).

De commissieleden zijn het volledig eens met het standpunt dat bij deze gelegenheid door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, werd ingenomen. Zij informeren bij de minister of er eventueel nieuwe elementen zijn die aan dit dossier kunnen worden toegevoegd.

De minister deelt mee dat zijn standpunt ongewijzigd is gebleven. Wel heeft hij intussen een opdracht gegeven aan het Steunpunt Sport, Beweging en Gezondheid om de geldstromen in de sport te onderzoeken. Deze opdracht zal vanaf 1 januari 2006 uitgevoerd worden door de KU Leuven.

3. Conclusie

De commissie beslist unaniem om niet in te gaan op de vragen van de verzoeker, en verwijst voor een standpuntbepaling naar het antwoord van de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, van 10 maart 2005, op de gekoppelde vragen om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten, de heer Johan Deckmyn en mevrouw Els De Wachter over de overheidssubsidies aan voetbalclubs (*Hand. VI. Parl. 2004-05, nr. C141, p. 17, zie bijlage*).

De commissie oordeelt dat een nieuwe discussie slechts zinvol kan worden gevoerd na de bekendmaking van de resultaten van de onderzoeksopdracht die door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, aan het Steunpunt Sport, Beweging en Gezondheid werd gegeven.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Steven VANACKERE

Dany

Erik ARCKENS

VANDEBOSSCHE

BIJLAGE

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de verschillen inzake subsidies aan voetbalclubs in België

Vraag om uitleg van de heer Johan Deckmyn tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over overheidssteun aan diverse voetbalclubs in België

Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de ongelijkheid tussen Vlaamse en Waalse voetbalclubs

De voorzitter: Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van mevrouw Vanderpoorten tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de verschillen inzake subsidies aan voetbalclubs in België, van de heer Deckmyn tot minister Anciaux, over overheidssteun aan diverse voetbalclubs in België, en van mevrouw De Wachter tot minister Anciaux, over de ongelijkheid tussen Vlaamse en Waalse voetbalclubs.

Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil het niet alleen hebben over de subsidies en het verschil tussen Vlaanderen en Wallonië.

De voorbije weken zijn er een aantal persberichten verschenen, onder meer in De Tijd. Er zijn ook een aantal rapporten gepubliceerd naar aanleiding van een onderzoek van de voetbalbond zelf. Daaruit blijkt dat er een probleem is en dat dit probleem moet worden aangepakt. Men moet ook niet steeds in dezelfde richting kijken. Steeds meer mensen zitten echter op dezelfde lijn. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de splitsing van de voetbalbond. Ik weet niet of dat een oplossing zou zijn.

Het is nog de vraag of dat de competitievervalsing uit de wereld kan helpen. Ik kan me wel voorstellen dat dit het spelniveau naar beneden zou halen. Ik ben geen specialist terzake. Anderen zullen wellicht beter iets kunnen zeggen over het verschil in spelkwaliteit tussen Wallonië en Vlaanderen.

Wat me vooral bezighoudt, zijn de uitspraken van de Europese Commissie over overheidssteun aan

voetbalclubs in het algemeen en de manier waarop wij het in ons land aanpakken in het bijzonder. Misschien is dit ook een gelegenheid om het eens te hebben over het belangrijke punt van de amateuristische wijze waarop veel van onze topclubs te werk gaan en het gebrek aan overheidscontrole daarop. Dat laatste brengt de sociale doelstellingen van topsport en voetbal in het gedrang. Die sociale aspecten zijn er, en ze maken voldoende overheidsaandacht noodzakelijk.

In elk geval is het zo dat ongelijkheid in een professionele nationale en Europese competitie niet kan. De Europese Commissie is daarover duidelijk. Ik citeer Europees Commissaris Monti, in zijn antwoord van 2003 op een schriftelijke vraag van de heer Meijer: 'profvoetbalclubs (...) moeten worden beschouwd als ondernemingen in de zin van de mededingingsregels van het EG-Verdrag. (...) Dit betekent dat door een openbare instantie verleende steun die de concurrentie vervalst en het handelsverkeer ongunstig beïnvloedt, in principe onverenigbaar is met de gemeenschappelijke markt en verboden is, tenzij hij verenigbaar is bevonden door de commissie.'

De heer Monti gaat nog verder als hij dit zegt: 'Aangezien de toepassing van de regelgeving inzake overheidssteun vrij nieuw is in deze sector moet het beleid van de commissie worden ontwikkeld op basis van individuele vragen. In deze sector is de commissie er tot op heden steeds van uitgegaan dat onder bepaalde omstandigheden financiering geen staatssteun inhoudt in de zin van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag, met name als subsidies een pedagogisch doel hebben of als financiële middelen werden toegekend voor de bouw van stadions die onder bepaalde, beperkende voorwaarden kunnen worden gezien als algemene infrastructuur.'

In Europees verband stelt men dus duidelijk dat overheidssteun kan, maar alleen voor pedagogische doeleinden en voor de bouw van stadions als die dienen voor algemene infrastructuur. Met andere woorden: dat kan als de gemeenschap er voordeel bij heeft, en niet enkel één club. Mijns inziens is het standpunt van de Europese commissie duidelijk. Als ik op basis van dat standpunt de vergelijking maak met België en Vlaanderen, dan dienen zich enkele vragen aan voor de minister. Zijn antwoorden kunnen aan de geruchtenstroom over oneerlijke concurrentie misschien een einde maken. Verder wil ik ingaan op het feit dat het

gebrekkige beleid van topclubs geregeld onder de aandacht komt. Meestal gebeurt dat als een club het financieel moeilijk krijgt en op zoek moet naar nieuwe investeerders. De overheid is dan een veelgevraagde partner: zowel de gemeenten, de steden als de Vlaamse en de federale overheid worden dan benaderd.

Vaak blijkt dan dat van een echt transparant beleid en een open boekhouding niet veel sprake is. Investeren in zo'n onderneming is meer dan een berekend risico nemen. Als dat gebeurt met belastinggeld kan dat wel worden uitgelegd aan de trouwe supporters, maar niet aan de veel talrijkere, rationeler ingestelde medeburgers. Veel steden en gemeenten hebben graag een eerste- of tweedeklassevoetbalclub op hun grondgebied. De kosten voor de ordehandhaving nemen ze er doorgaans zonder morren bij, hoewel het soms om veel geld gaat. Zo'n club komt immers vaak de naam-bekendheid en het imago van de stad of gemeente ten goede. Zo'n club zorgt ook voor het onderhouden en het verstevigen van het sociaal weefsel, wat toch ook niet onbelangrijk is.

De gemeentekas openen voor topvoetbal of topsport in het algemeen blijft toch een zeer riskante onderneming, precies omdat de transparantie zo klein is en er zo weinig regels bestaan in een wereld die al te vaak bijna uitsluitend op emoties drijft. Grotere steden kunnen zich dat misschien permitteren, maar kleinere steden en gemeenten hebben het er moeilijker mee. Dikwijls moet men bijspringen wegens de niet-betaling van lonen en sociale bijdragen, en ook omdat schuldeisers vaak al te lang in de kou blijven staan. Zo kan het verkrijgen van een licentie en het voortbestaan van de club zelf in het gedrang komen. De druk om toe te geven en een en ander door de vingers te zien, wordt in die omstandigheden vaak zeer groot.

De Vlaamse en Belgische overheid zijn geneigd om veel te regelen. Te veel, wordt voortdurend herhaald. Waarom legt de overheid niet enkele eenvoudige regels op waardoor een professionele sportclub een echt bedrijf wordt en er ook moet naar handelen? Een sportjournalist schreef vorige week het volgende. Mijns inziens heeft hij het bij het rechte eind: 'Ondernemen is niet gemakkelijk. Het kan verkeerd gaan. Maar wanneer een bedrijf failliet gaat, kan de Rechtbank van Koophandel bijsturen. Bovendien kan het gerecht ingrijpen als blijkt dat de regels flagrant overtreden zijn. Maar

voetbalvoorzitters moeten zich niets aantrekken van dergelijke regels. Ze kunnen onverantwoorde risico's nemen wegens gebrek aan een wettelijk kader.'

Ik wil ingaan op de voorstellen die uw federale collega en partijgenote Van Weert enkele weken geleden bekendmaakte inzake een plan voor de toepassing van het zogenaamde 'community model' in het voetbal. Ik veronderstel dat het plan ook op andere sporten kan worden toegepast.

Zij zou pilootprojecten lanceren waarbij de ruime omgeving rond een sportinfrastructuur, een voetbalclub of dergelijke, zou worden gefinancierd om het draagvlak van het leven in en rond de club te vergroten en in een meer sociale context te plaatsen. Dit lijkt een interessant idee en past misschien wel in de visie van de Europese Commissie.

Hebt u zicht op hoeveel overheidssteun de eerste-klassevoetbalclubs de afgelopen jaren ontvingen van de verschillende overheden van dit land? Zo ja, hoeveel kreeg elke club en voor welk doel werd deze overheidssteun toegekend? Zo nee, is het niet de taak van de Vlaamse overheid om zicht te krijgen op de verschillende openbare geldstromen naar profvoetbalclubs? Ik weet dat de gemeenten in grote mate autonoom moeten kunnen handelen. Dit is te belangrijk om niet op de hoogte te zijn.

Blijkt uit de cijfers dat er subsidies door overheden werden uitgekeerd aan profvoetbalclubs die niet voor pedagogische doeleinden en/of algemene infrastructuur dienden? Zo ja, over welke overheden gaat het hier dan en aan welke clubs werden deze subsidies toegekend? Overweegt u stappen zetten om tot een eerlijke en op basis van de Europese regels gestoelde regeling te komen?

Aangezien alle professionele competities in ons land op nationale basis worden georganiseerd, lijkt het me belangrijk dat er afspraken komen op intergouvernementeel niveau. Zult u hierover met uw Franstalige en Duitstalige collega afspraken maken? Heeft uw federale collega over haar ideeën met de gemeenschappen en in het bijzonder met de Vlaamse Gemeenschap al overleg gepleegd? Zo ja, wat zullen deze proefprojecten inhouden voor de clubs die in aanmerking komen? Hoeveel middelen is de federale regering bereid om elk jaar op tafel te leggen? Is er al onderzocht of deze vorm

van subsidies een Europese toets zouden doorstaan? Zo neen, is het geen onderwerp waarover er overleg met de gemeenschappen gepleegd moet worden?

Zou het in de rand van deze discussie ook niet wenselijk zijn om een grotere transparantie van het financieel beleid van de sportclubs te realiseren en bijvoorbeeld de supporters mee te betrekken bij het beleid? Die laatste groep beschouwt zichzelf immers als eerste slachtoffer van een falend beleid.

Bent u gewonnen om profclubs op te leggen om in het kader van de financiering ervan het statuut van een transparante vennootschapsvorm aan te nemen?

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, in de Belgische voetbalcompetitie is er steeds meer sprake van een financieel onevenwicht tussen de Vlaamse en Waalse clubs. Steeds meer Vlaamse clubs stellen dat bepaalde Waalse clubs meer financiële ruimte hebben dankzij de investeringen van de Waalse overheid in sportinfrastructuur voor de Waalse clubs.

Dit lijkt het geval te zijn voor het nieuwe voetbalstadion van Bergen. Ik citeer uit De Tijd van 29 november van vorig jaar. 'Aan de overzijde van de taalgrens reikt de politiek de voetbalclubs wel de hand. Waarom denkt u dat er zoveel Waalse clubs bovenaan de rangschikking staan?', zegt de heer Vaessen, voorzitter van de Limburgse eersteklasser Racing Genk. Hij is het beu dat er met twee maten gemeten wordt.

Het nieuwe voetbalstadion van Bergen zou naar het schijnt dankzij de politieke invloed van de Bergense burgemeester Di Rupo van de PS, volledig met subsidies van de overheid zijn gebouwd. De Waalse overheid neemt 60 percent voor haar rekening, de stad Bergen investeert de rest. Dit scenario doet zich bij verschillende Waalse clubs voor. Zo kunnen onder meer ook Moeskroen, La Louvière, Charleroi en Standard op deze manier inkomsten verkrijgen voor de modernisering van hun stadion. De vijf Waalse eersteklassers hebben de afgelopen 6 jaar in totaal op zijn minst 31 miljoen euro verkregen van de Waalse overheid. Bij

de Vlaamse clubs is deze overheidssteun een bron van ergernis. Ze kunnen immers op deze wijze niet eerlijk de concurrentie aangaan met de Waalse clubs, die meer middelen hebben om in hun sportief beleid te investeren.

Sinds een aantal jaren moeten de clubs in eerste klasse aan bepaalde voorwaarden voldoen om in deze hoogste afdeling te mogen aantreden. De Waalse clubs voldoen hieraan dankzij overheidssteun, de Vlaamse clubs moeten extra inspanningen leveren om hieraan, zonder overheidssteun te voldoen.

De reden voor het onevenwicht tussen de Vlaamse en Waalse clubs is het in Vlaanderen van toepassing zijnde decreet over de regeling van de erkenning en subsidiëring van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisaties en de organisaties voor sportieve vrijetijdsbesteding van 13 juli 2001. Kort geschetst komt het er eigenlijk op neer dat de onwil van de Koninklijke Belgische Voetbalbond om op te splitsen, aan de basis ligt van het feit dat Vlaamse voetbalclubs geen overheidsgeld kunnen ontvangen.

Aangezien Wallonië en Brussel geen gelijkaardig decreet kennen, is hier duidelijk sprake van een verschillend beleid tussen de diverse actoren op hetzelfde sportieve vlak. Nochtans heeft de Europese Commissie al duidelijk gesteld dat professionele voetbalclubs kunnen worden beschouwd als bedrijven, en dat de subsidiëring van voetbalclubs kan worden gezien als ongeoorloofde steun aan bedrijven. Als voorbeeld kunnen we de problematiek van de AZ'67 in Alkmaar naar voren schuiven. Er is ook discussie geweest over een gift van 900.000 euro van de gemeente Maastricht aan de voetbalclub NVV.

Ik wil waarschuwen voor een te groot optimisme over eventuele mogelijkheden voor Vlaamse overheidssteun voor de bouw van stadions. Mevrouw De Wachter zegt in haar vraag dat Sport intussen een geregionaliseerde materie is. De deelstaten kunnen autonoom beslissen of ze de infrastructuur van voetbalclubs al dan niet wensen te financieren. Dat is voor discussie vatbaar. Ik verwijs ook naar wat mevrouw Vanderpoorten zonet heeft gezegd over de overheidssteun voor de bouw van stadions. Die steun zou mogelijk zijn als de stadions dienst doen als algemene infrastructuur, en met andere woorden niet alleen de club maar

de hele gemeenschap ten goede zouden komen. Afgaande op het citaat uit het antwoord op de schriftelijke vraag van de heer Monti, zouden we daar inderdaad mee akkoord kunnen gaan. De Europese Commissie heeft dat echter wel degelijk genuanceerd.

De Europese Commissie zegt dat de steden en gemeenten hun sportinfrastructuur ter beschikking kunnen stellen van sportclubs, maar dan alleen als die infrastructuur onder dezelfde voorwaarden openstaat voor iedereen die er gebruik van wil maken. Als een voetbalstadion systematisch op de beste dag gereserveerd is voor een welbepaalde club, dan kan niet meer gezegd worden dat ze voor iedereen onder dezelfde voorwaarden toegankelijk is. Dezelfde redenering kan worden gevolgd in verband met het initiatief van mevrouw Van Weert op federaal niveau. Ik sluit me ook volmondig aan bij de vraag van mevrouw Vanderpoorten of al onderzocht is of deze vorm van subsidie de Europese toets kan doorstaan.

Mijnheer de minister, dit alles brengt me tot de volgende vragen. Is er volgens u sprake van een oneerlijk evenwicht tussen de verschillende Belgische voetbalclubs? Zo ja, kan dat onevenwicht dan in cijfers uitgedrukt worden? Is er geen sprake van een belangenconflict, aangezien er duidelijk verschillende regels gelden in Vlaanderen, Wallonië en Brussel op het vlak van overheidssteun aan professionele voetbalclubs?

Minister Bert Anciaux: U bent een Belgicist.

De heer Johan Deckmyn: Mijnheer de minister, ik heb er zonet op gewezen dat onder andere de onwil van de Belgische Voetbalfederatie om te splitsen aan de basis ligt van dit probleem. Ik wilde u ook nog vragen wat uw houding is ten aanzien van de uitspraken van de Europese Commissie hierover. Hebt u reeds maatregelen getroffen om andere overheden ertoe aan te zetten de Europese regelgeving na te leven? Zo ja, de welke? Bent u van plan deze problematiek aan te kaarten bij de federale overheid en bij uw regionale collega's?

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, er is al veel gezegd door de vorige sprekers, zodat ik het kort

kan houden. Ik refereer graag aan wat mevrouw Vanderpoorten aanhaalde, en ook heel belangrijk is, namelijk de sociale impact van voetbal op het hele maatschappijbeeld. Daarom wil ik ook meer de nadruk leggen op een aspect dat nog niet echt aan bod is gekomen, namelijk de recente gebeurtenissen op het vlak van het jeugdwerk.

Door een samenloop van omstandigheden zijn het momenteel drukke tijden voor onze Belgische voetbalclubs. De licentieverzoeken voor volgend seizoen moeten gebeuren, en het is geen publiek geheim dat de meeste modale eersteklassers het niet zo breed hebben. Niettemin moeten we vaststellen dat het Waalse Gewest de voorbije zes jaar maar liefst 31 miljoen euro heeft geïnvesteerd in de infrastructuur van hun vijf eersteklassers. Op zich is daar niets mis mee, gegeven het feit dat volgens de licentieverzoeken een stadion van een voetbalclub uit eerste klasse ten minste vijfduizend zitplaatsen moet hebben.

Toch rijzen hierbij vragen, in tijden waarin steeds meer wordt gezegd dat het niveau van de Belgische eersteklassers, behoudens enkele topclubs, en het Belgische voetbal in het algemeen, er sterk op achteruit gaat. We moeten ons afvragen of de overheidssteun aan de Waalse eersteklassers niet tot competitievervalsing kan leiden, gelet op het feit dat onze eersteklassers van geen enkele vorm van subsidie kunnen genieten. De voetbalclubs van het Waalse Gewest kunnen op die manier immers meer financiële middelen investeren in hun sportieve beleid, terwijl de modale Vlaamse eersteklasser dat niet kan. Immers, een enorm gedeelte van het budget moet hier gaan naar infrastructuur.

Sport is intussen geregionaliseerd.

De heer Steven Vanackere: Het is gecommunautariseerd. Ik stel voor dat we een fonds oprichten voor iedere keer dat regionaliseren wordt gezegd wanneer het communautariseren moet zijn. Dat fonds zal gauw aandikken, en we kunnen de winst aan een goed doel in de sociaal-culturele sector geven.

De voorzitter: Mijnheer Vanackere, elke keer dat u het woord neemt zonder het te vragen, rekenen we dat ook aan. (*Gelach*)

Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Uiteraard kunnen de regio's autonoom beslissen of ze de infrastructuur van voetbalclubs wensen te financieren, maar we kunnen er toch niet omheen dat de Belgische voetbalcompetitie uit Waalse, Vlaamse en Brusselse clubs bestaat. Dat is maar goed ook, want ik mag er niet aan denken dat onze vaderlandse voetbalcompetitie zou krimpen door een eventuele onderverdeling in een Vlaamse, Waalse en Brusselse competitie. Dat is echt niet aangewezen, noch voor het voetbal in het algemeen, noch voor de clubs, en alleszins niet voor de supporters.

Mijnheer de minister, wat me vooral interesseert is dat vorige week een rapport werd voorgesteld door de werkgroep onder leiding van de heer Preud'homme, waarin een van de aanbevelingen de splitsing is van de voetbalbond in een Vlaamse en Waalse vleugel, teneinde een efficiëntere werking te bewerkstelligen, en aldus te voldoen aan de decretaal vastgelegde voorwaarden.

Bovendien stelde de werkgroep-Preud'homme dat er dringend meer moet worden geïnvesteerd in de jeugdwerking. In dat verband is het frappant dat bijvoorbeeld Standard Luik overheidssteun geniet voor de uitbouw van een jeugdcomplex, en dat terwijl de werkgroep een onafhankelijke structuur wil voor de jeugdafdelingen van de profclubs. Ook Anderlecht krijgt voor de uitbouw van haar jeugdcomplex te Neerpede overheidsmiddelen van het Brusselse Gewest.

In uw beleidsnota hecht u belang aan het gegeven dat een specifiek actieplan voor de jeugdwerking van voetbalclubs moet worden opgesteld. Alles is gewoon een kwestie van welke prioriteiten men hanteert. Sommigen zullen inderdaad blijven beweren dat het zinloos is om belastinggeld te investeren in voetbalclubs, terwijl de noden op andere terreinen veel groter zijn. Dat laatste zal ik zeker niet ontkennen. Jeugdwerking moet binnen deze sport echter toch absoluut kunnen en zelfs als prioritair worden beschouwd. Momenteel blijft er echter de fundamentele ongelijkheid tussen diverse eersteklassers, die strijden met ongelijke middelen.

Mijnheer de minister, welke concrete initiatieven gaat u ontplooiën om de geldstromen in de voetbalwereld te onderzoeken? U hebt al aangekondigd dat u een onderzoek wilt laten uitvoeren door

het Steunpunt Sport, Beweging en Gezondheid. Kunt u terzake nog wat meer toelichting geven?

De Europese Commissie en naar ik me meen te herinneren ook het Europese Hof van Justitie, in zijn rechtspraak, heeft gesteld dat professionele voetbalclubs ondernemingen zijn, waarop de mededingingsregels van toepassing zijn. De vraag blijft echter of overheidssteun aan voetbalclubs wel verenigbaar is met de Europese staatssteunregels.

Welke concrete initiatieven gaat u nemen om de voornoemde ongelijkheid tussen de Vlaamse en Waalse eersteklassers weg te werken en desgevallend te compenseren, vooral in het kader van onze jeugdwerking?

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, uit het betoog van de voorgaande sprekers blijkt dat dit een vrij complex dossier is, met verschillende invalshoeken. Ik wil me hier beperken tot de financiële stromen die, hoewel dit gecommunautariseerd is, toch via de regio's gaan. Ik heb een interpellatieverzoek ingediend met betrekking tot de jeugdopleidingen en dergelijke. Dit moet nog worden voorgelegd aan het Bureau. Mijn interpellatie zal ook handelen over het rapport van de werkgroep-Preud'homme.

Mijnheer de minister, in september van vorig jaar heb ik een schriftelijke vraag gesteld aan minister Keulen. Ik heb hem gevraagd welke stromen er lopen van onze gemeentebesturen naar de voetbalclubs van eerste en tweede nationale. Los van de invalshoek van mevrouw Vanderpoorten, moeten we immers ook stellen dat er binnen Vlaanderen eveneens sprake is van grote verschillen. Sommige voetbalstadions zijn in privé-handen. Andere zijn eigendom van de stad. Sommige stadions, zoals dat van Brugge, worden gebruikt door de beide clubs. Dat is te merken aan de staat van het veld. Een voetbalterrein moet immers 14 dagen geen activiteit kennen om in een goede staat te blijven. Kijken we maar naar het stadion van San Siro, waar AC Milan en Inter Milan voetballen. Ze hebben jaren problemen gehad met de staat van hun veld omdat er elke week op werd gevoetbald. Daar kan men nu eenmaal niets aan doen.

Er is inderdaad sprake van geldstromen, die vragen doen rijzen. Met Euro 2000 zijn een aantal stadions aanzienlijk opgeknapt en uitgebreid, ook met gemeenschapsgeld. Clubs die toevallig in een stadion speelden dat was geselecteerd voor Euro 2000, hebben daar nadien de vruchten van kunnen plukken. Ik ben geen Anderlecht-supporter, maar ik hoor de heer Verschuere vaak die ongelijkheid aankaarten. Club Brugge heeft bij wijze van spreken een stadion gekregen, terwijl zijn ploeg elke steen zelf heeft moeten betalen. Dat is het grote verschil.

Deze vragen zijn heel terecht. Hoewel het gaat over een gemeenschapsmaterie, investeren sommige gewesten in dit land zwaar in infrastructuur. Dan heb ik het niet alleen over voetbal. We zien een aantal sporttempels verschijnen voor binnensporten, zoals basketbal. Ik stel vast dat dit vaak gebeurt met gewestgeld. Het lijkt me dus niet onzinnig om eens een en ander in kaart te brengen en te vergelijken. Mij interesseert ook de vraag, die al werd gesteld door mevrouw Vanderpoorten, hoe een en ander kan passen in de Europese regelgeving. U weet dat ik jeugdwerking heel belangrijk vind, maar topsport is nu eenmaal ook een economische factor. Een topsportclub is een bedrijf. Ik vermoed dat er hier dus ook een aantal regels inzake concurrentie gelden.

Ik kijk uit naar uw antwoord. Voetbal is de populairste sport, maar wanneer het gaat over een aantal aspecten van de regelgeving, komt deze sector vaak in opspraak. Er moet hier dus heel wat meer duidelijkheid komen. Waar nodig moeten de punten op de i worden gezet.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, zoals u weet, was het de bedoeling van de achtereenvolgende staatshervormingen in ons land om meer overheidsbevoegdheden over te dragen aan de gewesten en gemeenschappen. Ik denk dat we dit principe hier in het Vlaams Parlement niet ter discussie willen stellen. Het gevolg van die federalisering is dat sport een gemeenschapsmaterie is geworden. De essentie van die staatshervormingen is altijd geweest de gemeenschappen volgens hun eigen dynamiek vrij en onafhankelijk van elkaar een beleid te laten ontwikkelen. Een automatisch en onvermijdelijk gevolg is dan ook dat eigen accenten worden

gelegd en ieder zijn eigen prioriteiten uitstippelt, binnen de beschikbare budgettaire marges. Als we het eens zijn over die staatshervorming, moeten we met andere woorden niet komen klagen over wat andere gemeenschappen doen binnen de marges van hun eigen bevoegdheden en budgetten.

Uiteraard hebben uw vragen allemaal direct of indirect te maken met regels van eerlijke concurrentie, meer bepaald binnen de context van een nationale voetbalcompetitie. In feite kunnen die vragen worden uitgebreid naar alle mogelijke sporten waar clubs of zelfs individuele sportlui tegen elkaar uitkomen. Er wordt bijvoorbeeld Vlaams overheidsgeld gebruikt om een wielerploeg te ondersteunen. Er wordt overheidsgeld gebruikt om tewerkstellingscontracten voor sportlui bij Bloso te betalen. Ook in andere takken worden gesco's ingezet. Dit alles is in hoofdzaak bedoeld om talentrijke sportlui maximale ontwikkelings- en ontplooiingskansen te geven. Volgens mij is er geen sprake van oneerlijke concurrentie, want er werden duidelijke criteria ingebouwd voor het selecteren van wie in aanmerking komt. We moeten ons zeker niet bemoeien met wat de andere gemeenschappen op dat vlak doen om de sport te ondersteunen.

Uw vragen verwijzen naar een artikel in De Tijd van 21 februari 2005 waarin werd berekend dat er binnen het Waalse Gewest, maar niet noodzakelijk door het Waalse Gewest, sedert 1998 minstens 31 miljoen euro geïnvesteerd zou zijn in aanpassingen en vernieuwingen aan stadions van vijf Waalse eersteklasseclubs. Binnen de Vlaamse Gemeenschap werden tot 2003 de subsidies voor sportinfrastructuur op het lokale niveau hoofdzakelijk gekanaliseerd via het Investeringsfonds, en daarna via het Gemeentefonds. Tot 2003 stonden op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap ook investeringssubsidies voor lokale overheden. Daarna werd dat verboden en werden de middelen, eerst via het Investeringsfonds en daarna via het Gemeentefonds, overgeheveld naar de gemeenten. De heer Vanackere wees erop dat het oorspronkelijk om gemeenschapsmiddelen ging die werden toegevoegd aan het gewest en meer bepaald aan het Gemeentefonds, zonder compensaties voor Brussel.

Mevrouw Vanderpoorten, in 1999 ging 3,5 procent van de middelen van het Investeringsfonds naar sportinfrastructuur, in 2000 was dat 7,47 per-

cent en in 2001, 10,99 percent. Om u een idee te geven welke middelen daarvan naar het voetbal gaan, heb ik die opsplitsing voor een paar jaren laten berekenen. In 2002 ging 12,66 percent van de middelen uit het Investeringsfonds, dat ook wel het infrastructuurfonds wordt genoemd, naar sportinfrastructuur en daarvan ging 8,92 percent specifiek naar de voetbalinfrastructuur. Om het in absolute cijfers uit te drukken: 10.500.000 euro ging naar sportinfrastructuur, 937.000 euro ging naar voetbalinfrastructuur. In 2003 ging 2.117.000 euro naar sportinfrastructuur en 351.000 euro, of 16,57 percent daarvan, werd gebruikt voor voetbalinfrastructuur. U merkt dat de cijfers nogal variëren van jaar tot jaar, afhankelijk natuurlijk van de lokale prioriteiten. Vanaf 2003 werd het Investeringsfonds vervangen door het Gemeentefonds. Daarin zitten niet alleen investeringen in infrastructuur, maar ook werkingsuitgaven.

Al bij al kunnen we zeggen dat de Vlaamse Gemeenschap zeker niet minder middelen uittrekt voor infrastructuur dan het Waalse Gewest. Bovendien heeft de Vlaamse Gemeenschap naar aanleiding van Euro 2000 via de GIMV 6,2 miljoen euro geïnvesteerd in de verbouwing van het Jan Breydelstadion, een stadion dat eigendom is van de stad Brugge. Toenmalig minister-president Van den Brande zag die investering als een ‘promotie van Vlaanderen door de sport’. Er wordt zeker niet minder geld besteed aan de sportinfrastructuur. Het aandeel van voetbal in de sportinfrastructuur is relatief klein. Dat heeft te maken met het feit dat de voetbalbond niet gesplitst is.

De situatie voor voetbal is specifiek. Het is een van de weinige sporten waar clubs bijna exclusief beslag leggen op de infrastructuur. In andere sporten maken de meeste clubs en beoefenaars deeltijds gebruik van de infrastructuur: ze huren een aantal uren per week de infrastructuur die in privé-eigendom is of die eigendom is van de overheid.

Veel voetbalclubs spelen in een gemeentelijk of stedelijk stadion en huren het soms tegen gunstvoorwaarden. Andere clubs sluiten met de lokale overheden quasi renteloze leningen af om te kunnen investeren in de infrastructuur, of huren voor een langere periode de gronden waarop ze een eigen stadion of accommodatie inplanten.

Op dat vlak is er geen onderscheid tussen de situatie in Vlaanderen en Wallonië. De stadions van

Standard, La Louvière, Brugge, Gent, Genk, Oostende en Brussels zijn stadions van de respectieve steden. Door de verschillende contracten tussen de lokale overheid en de voetbalclub ontstaan totaal verschillende situaties. Volgens de redenering van sommigen kan dat als competitievervalsing worden omschreven. Ik wil niet zover gaan in mijn beoordeling, maar competitievervalsing is wel een zaak waarover de organiserende federatie moet waken.

Ik begrijp dat vragen worden gesteld over een onevenwicht, waar sommige gebruikers het woord oneerlijk op kleven. Daarom heb ik aan het Steunpunt Sport, Beweging en Gezondheid de opdracht gegeven een onderzoek uit te voeren naar de geldstromen in de sportwereld, waarbij het voetbal inderdaad een belangrijke plaats inneemt. In het steunpunt zijn de universiteiten van Leuven, Gent en Brussel vertegenwoordigd en kan via onderaanneming ook een andere wetenschappelijke partner worden betrokken. Het is de bedoeling het onderzoek af te ronden in 2006.

Ik kan wel zeggen dat voor het voetbal de Vlaamse Gemeenschap zich houdt aan de bepalingen van het decreet van 2001 over de erkenning en subsidiëring van federaties. Alleen federaties die gesplitst zijn in een Vlaamse en een Waalse vleugel komen hiervoor in aanmerking. Dus de voetbalbond, als nog niet-gesplitste federatie, komt hiervoor niet in aanmerking.

Inzake de toetsing aan de Europese regelgeving, is er inderdaad het precedent van AZ67. Deze Nederlandse voetbalclub uit Alkmaar werd na een klacht van andere clubs veroordeeld voor het verwerven van ongeoorloofde subsidies bij de bouw van een stadion, en moet een deel van dat geld terugbetalen.

Mevrouw Vanderpoorten heeft in haar toelichting al verwezen naar het antwoord uit 2003 van de heer Monti, de toenmalige Europese Commissaris voor Concurrentiezaken. Hij verwees daarbij naar het EG-verdrag waarin staat dat subsidies toegestaan zijn als ze een pedagogisch nut hebben, of de financiële middelen worden toegekend voor stadions die onder bepaalde beperkende voorwaarden kunnen worden gezien als algemene infrastructuur.

Het is zeker niet aan mij om een verdediging van de Waalse overheid voor te bereiden, laat staan in dit verband een oordeel te vellen over hun beleidsprioriteiten of over het al dan niet gewettigd zijn van de wijze waarop zij hun bestuur invullen. U begrijpt dat er mogelijkheden bestaan om ook binnen de regelgeving overheidsgeld te investeren. Ik kan me niet uitspreken over het feit of dat ook gebeurt.

Ik wil wel zo snel mogelijk een overleg met mijn Franstalige en Duitstalige collega's organiseren. Dat is in eerste instantie bedoeld om een gezamenlijke houding te bepalen tegenover de Koninklijke Belgische Voetbalbond. We weten allemaal dat de voetbalbond door zijn unitaire structuur nog altijd geen officiële gesprekspartner voor ons is. Toch mag ik zeggen dat ik uitstekende contacten heb met voorzitter Peeters. Ik maak me sterk dat we nog deze legislatuur een doorbraak kunnen realiseren voor de splitsing van de voetbalbond. Minister Eerdekens zit trouwens op exact dezelfde golflengte.

In het kader van de besprekingen zal ik zeker de infrastructuursubsidies voor de clubs aankaarten, en zo nodig zal ik ook minister Daerden erbij betrekken. Aan Franstalige zijde is de bevoegdheid opgesplitst. De infrastructuursubsidies, ook voor sport, zijn toegewezen aan een gewestminister.

We zijn uiteraard betrokken bij het community model waarmee federaal minister Van Weert bezig is. Er is ook al overleg geweest, maar voorlopig zit het nog in de voorbereidende onderzoeksfase en staan er zeker nog geen concrete projecten op stapel. Voorlopig kan ik daar dus niet op ingaan, maar het gestructureerde overleg en de betrokkenheid blijven.

Als we gezamenlijke initiatieven nemen, moeten die passen binnen in de splitsing van de voetbalbond, maar dat is een kwestie van maanden. Ik kan daar maar ten volle in meestappen op het moment dat twee zaken zijn gerealiseerd. Enerzijds moet de voorbereidende fase en de onderzoeksfase van het project rond een community model afgerond zijn. Verder moet ik de mogelijkheid hebben om in te grijpen nadat er zich een splitsingsscenario heeft voltrokken. Ik wist niet dat het woord splitsing ook in Franstalige teksten voor splitsing wordt gebruikt.

Tot slot nog een woord over de transparantie van het financieel beleid. Het merendeel van de Bel-

gische voetbalclubs, en zeker de profclubs, zijn vzw's. Als dusdanig zijn ze onderworpen aan de bestaande wetgeving op de vzw's. Het verwondert mij dat de indruk wordt gewekt dat die clubs niet dezelfde juridische verplichtingen zouden hebben. Zij hebben die wel en kunnen verantwoordelijk worden gesteld voor slecht beheer. De beheerders kunnen binnen de wetgeving op de vzw's aansprakelijk worden gesteld voor hun beheer.

Ik hoor soms zeggen dat een grote club niet aansprakelijk zou zijn omdat ze geen NV-structuur heeft. Dat zou mij verwonderen. Ik denk dat ook binnen een vzw-structuur de verantwoordelijkheid groter is dan sommigen denken. De structuur biedt zeker geen ruimte voor allerlei wandaden.

Door het feit dat een deel van de middelen naar de gemeenten is overgeheveld, is afgesproken dat er geen rechtstreekse subsidies meer komen voor lokale overheden omdat deze in het gemeentefonds zijn geïncorporeerd. Wij investeren nog wel met privé-organisaties, vaak met federaties, in infrastructuur. De Vlaamse Gemeenschap heeft de taak op zich genomen om het netwerk aan noodzakelijke topsportinfrastructuur te realiseren. De gemeente draagt de grote verantwoordelijkheid om de lokale infrastructuur te organiseren.

Als men alle middelen optelt, de FFEU-middelen, het gemeentefonds, de middelen van mijn eigen administratie Jeugd en Sport die naar federaties gaan, de middelen die via het decreet op de sportfederaties ook worden aangewend voor infrastructuur, en de middelen die door Bloso voor infrastructuur worden aangewend – bij uitstek een infrastructuur voor allen – komt men tot aanzienlijke bedragen. Ze worden wel minder eenzijdig gericht op één sporttak.

Het tegendeel is waar. Een grote sporttak die 40 percent van de sportclubs omvat, is inderdaad zeer stiefmoederlijk behandeld en wel door hun eigen schuld. Ze voldeden niet aan hun decretale verplichtingen.

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Ik dank de minister voor zijn uitgebreid antwoord. Zijn visie is duidelijk. Wat het initiatief op federaal niveau betreft, begrijp ik dat er even moet worden afgewacht. Het heeft nog tijd nodig en er wordt nog overlegd.

Wat de transparantie betreft, weet ik dat de clubs onder de vzw-wetgeving ressorteren. De betrokkenen moeten zich daaraan houden. Er zijn een aantal bepalingen opgenomen over bijvoorbeeld het tijdstip van inlevering van licentiedossiers. Toch slagen sommige clubs erin om er juist geen transparantie aan te verlenen omdat ze allerlei vennootschapsvormen en statuten door elkaar mengen. Het zou ons te ver leiden om dat hier volledig uit te pluizen. Het blijft een probleem waarop ik later in een andere context nog zal terugkomen.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Ik heb niet gesteld dat steun aan bepaalde voetbalclubs vanuit stedelijke overheden moet worden beschouwd als oneerlijke concurrentie. Hetgeen ik daarnet heb verteld, gaat vooral over hetgeen nu in Wallonië is gebeurd. Ik volg u als u zegt dat er door de verschillende gemeenschappen eigen accenten worden gelegd. Daar moeten wij ons niet mee bemoeien. Het is het logische gevolg van de defederalisering. De accenten moeten wel binnen het wettelijke kader blijven. Daarover heb ik enkele vragen gesteld.

U hebt verwezen naar het antwoord van de heer Monti dat door mevrouw Vanderpoorten is aangebracht. Ik wil even terugkomen op wat ik heb gesteld. De voorwaarde is dat de infrastructuur onder dezelfde voorwaarden moet worden opengesteld voor iedereen die daarvan gebruik wil maken. Ik heb geen duidelijk antwoord gekregen. De vraag is of u er wel van overtuigd bent dat die Europese regelgeving aan de andere kant van de taalgrens niet wordt overtreden.

U hebt wel gezegd dat een voetbalclub exclusief gebruik maakt van een stadion, terwijl dat in andere sporttakken veel minder het geval is. Dat is precies de nuance die ik ook naar voren heb gebracht. Het exclusief gebruik van een stadion door een bepaalde voetbalclub zou wel degelijk een probleem kunnen vormen binnen de Europese context.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mijnheer de minister, op dit moment blijven we nog zitten met het verschil tussen Vlaamse, Waalse en Brusselse clubs. U hebt drie belangrijke zaken gezegd. U wil con-

creet het onderzoek naar de geldstromen afronden in 2006. Ik kijk vol verwachting uit naar de resultaten van dat onderzoek. Er zal vervolgens ook overleg tussen u en uw Franstalige en Duitstalige collega's worden opgestart. Tegen het einde van dit jaar, ten slotte, verwacht u een doorbraak in de splitsing van de voetbalbond. Naar deze drie dingen kunnen we nu uitkijken en we zullen ze zeker opvolgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
